

deze waarnemingen is thans het mogelijk verband aangetoond tussen bepaalde pathologische verschijnselen bij de vlinders en de granula infectie van de rupsen.

Hoewel zulks niet is bewezen, achten wij het mogelijk, dat ook andere pathologische afwijkingen bij vlinders, zoals bijv. de gedeeltelijke lichte verkleuringen van de zwarte achterrand van de achtervleugels, die kan voorkomen bij *Noctua pronuba* L. en *N. janthina* Schiff., met een virusziekte van de rupsen te maken kunnen hebben.

Summary

Caterpillars of *Pieris brassicae* L. were infected with granula-virus. The caterpillars which survived this infection and were fed with white leaves of white cabbage, appeared to produce butterflies with aberrant pigmentation (Cf. photo). The caterpillars which were not infected but fed with the same kind of leaves, gave normal butterflies. These observations show that certain aberrations in pigmentation in butterflies may be related to a granula-infection of the caterpillars.

Literatuur

- DAVID, W. A. L., & B. O. C. GARDINER, 1960, A *Pieris brassicae* L. culture resistant to a granulosis. *J. Insect Pathol.* 2 : 106—114.
- LEMPKE, B. J., 1953, Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera. *Tijdschr. Ent.*, 96 : 304.
- PAILLOT, A., 1924, Sur une nouvelle maladie des chenilles de *Pieris brassicae*. *C.r. Acad. Sci. Paris* 179 : 1353—1356.
- , 1926, Sur une nouvelle maladie du noyeu ou grasserie des chenilles de *P. brassicae* et un nouveau groupe de microorganismes parasites. *C.r. Acad. Sci. Paris* 182 : 180—182.
- SMITH, K. M., & C. F. RIVERS, 1956, Some viruses affecting insects of economic importance. *Parasitology* 46 : 235—242.

Dode rupsen van *Macrothylacia rubi* L. (Lep.). Eind oktober en begin november 1961 waren de rupsen van *rubi* zeer talrijk op de heidehellingen van het landgoed „de Sprengenberg” (Haarlerberg). Opmerkelijk was het nog vrij grote aantal dode rupsen, die overal verspreid lagen. Deze dode dieren vielen als het ware in een tweetal rubrieken uiteen, t.w. een groep aan een natuurlijke dood gestorven en een groep, die min of meer op geweldadige wijze aan haar eind kwam. De eerste groep betrof dieren, die door een schimmel aangetast waren. Als witte harde staafjes hingen de dieren in de heidestruiken of lagen op het mos tussen de hei. Ze vielen onmiddellijk in het oog.

De tweede groep rupsen lagen bij tientallen dood op de zandpaden en de karresporen, die tegen de hellingen van de heuvels oplopen. Ze waren niet beschimmeld en maakten alle een vrij verse indruk. Ze zaten in het fijne spoelzand en bij enig schuiven in het zand kwamen ze steeds voor de dag. Het ziet er dus naar uit, dat bij sterke regenval de kruipende dieren groot gevaar lopen gedecimeerd te worden.

G. J. FLINT, Roggestraat 1b, Raalte.

Late *Aglais urticae* L. (Lep., Nymphalidae). Begin oktober 1962 vond ik in Haarst (Zwollerkerspel) 8 rupsen van de Kleine Vos. Ik kweekte ze op in een onverwarmd vertrek, waar ze 13 en 14.X verpopten. Van 4 tot 6 november kwamen 7 vlinders uit, terwijl 1 pop verdroogde

P. DE HEUS, Simon van Slingelandtplein 33, Zwolle.